

Mimořádná okamžitá pomoc pro nezaopatřené děti

ombudsman
veřejný ochránce práv

dětský ombudsman
ochránce práv dětí

Mimořádná okamžitá pomoc je jednorázová dávka pomoci v hmotné nouzi (chudinská dávka). Může ji dostat rodina s nezaopatřenými dětmi, která nemá dostatečný příjem ani majetek, z nichž by zaplatila výdaje související se vzděláním nebo zájmovou činností dítěte. Vysvětlíme, kdy tuto dávku můžete získat, jak probíhá řízení o ní, co dělat, pokud ji nedostanete, a kdy Vám může pomoci dětský ombudsman.

Kdy je dítě nezaopatřené?

Dítě je nezaopatřené do **skončení povinné školní docházky a pak do 26. narozenin, pokud:**

- studuje (*soustavně se připravuje na budoucí povolání*) nebo
- nemůže studovat nebo vykonávat výdělečnou činnost kvůli nemoci nebo úrazu nebo
- nemůže vykonávat výdělečnou činnost kvůli dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu.

Dítě ale **není nezaopatřené**, pokud má invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně.

Od října 2025 už není nezaopatřené dítě, které je po skončení povinné školní docházky vedeno v evidenci uchazečů o zaměstnání.

Kde mohu o tuto dávku požádat?

O dávku požádejte na úřadu práce, nejlépe na kontaktním pracovišti, kde bydlíte nebo se skutečně zdržujete.

Jaký musí být výdaj, abych dávku dostal/a?

Aby Vám úřad mohl dávku přiznat, musí výdaj splňovat současně všech pět podmínek – musí být:

odůvodněný	Přispívá k sociálnímu začlenění dítěte a k tomu, aby získalo schopnosti a dovednosti, aby se později mohlo samo živit.
mimořádný	Rodina ze svých příjmů a majetku není schopna výdaj uhradit vůbec, nebo by se jeho úhradou ocitla v hmotné nouzi.
konkrétní	Na předem určenou věc: uveďte, co přesně potřebujete pořídit, např. předložte seznam školních pomůcek, které dítěti předepsala škola.
neuhrazený	O dávku musíte požádat před zaplacením. Pouze pokud se nedalo počkat s úhradou, lze výjimečně nejdříve zaplatit a pak požádat o dávku.
neuhraditelný z jiných zdrojů	Pokud je to možné, musí být výdaj uhrazen z jiných zdrojů, např. ze sociálního fondu školy, z preventivního fondu zdravotní pojišťovny, z nadačních fondů...

Dávku lze získat například na:

- učebnice a učební pomůcky, pokud je škola neposkytuje zdarma nebo nezapůjčuje,
- školní aktovka, pracovní oděv a pracovní pomůcky pro učně,
- zimní lyžařský a letní výcvikový kurz, škola v přírodě,
- dojíždění do školy, není-li v docházkové vzdálenosti a není možná bezplatná přeprava (např. školním autobusem),
- školkovné, pokud není rodina od úhrady osvobozena,
- platba za školní družinu, pokud od ní rodina nebyla osvobozena,
- zefektivnění domácí přípravy či komunikace se školou (např. na pořízení počítače a softwaru, připojení na internet, jsou-li potřebné pro studium a dítě nemá možnost je využívat v dostatečném rozsahu ve škole),
- mimoškolní aktivity dětí a pomůcky pro jejich realizaci (např. úhrada za letní tábory, platba za zájmové kroužky a výdaje s nimi spojené).

Dávku nelze získat například na:

- školné na všech typech škol,
- ubytování studentů vysokých škol v místě vysokoškolského studia.

Jak se posuzuje odůvodněnost výdaje?

Úřad práce posuzuje, zda:

- tyto aktivity a činnosti mohou přispět k začlenění dítěte do kolektivu vrstevníků,
- by neúčast dítěte na aktivitách spojených se vzdělávacím procesem vedla k jeho vyloučení z okruhu spolužáků,
- tyto aktivity a činnosti přispívají k celkovému rozvoji osobnosti dítěte, jeho zájmů a schopností a zvyšují kvalitu trávení volného času dítěte s přihlédnutím k možnostem nabízených aktivit v rámci regionu,
- je určitá aktivita vhodná pro konkrétní dítě (vzhledem k jeho zdravotnímu stavu a schopnostem, z hlediska vzdálenosti od místa bydliště, zda nekoliduje se školní docházkou nebo jinou zájmovou aktivitou, a jestli není nepřiměřeně drahá).

V případě pochybností by si úřad práce měl vždy vyžádat stanovisko orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

Jak úřad práce určuje výši dávků?

Úřad práce se řídí těmito pravidly:

- Dávku lze poskytnout až do celkové výše nákladu; pokud úřad práce přizná dávku jen na část výdaje, měl by svůj postup zdůvodnit.
- Dávku úřad práce přizná jen v nejmenším možném rozsahu, tj. na věc v nejlevnějším provedení nebo nejlevnější zájmovou činnost vhodnou a dostupnou pro Vaše dítě.

- Dávka je určena na pořízení funkční, nikoliv nutně nové věci (například použitý nástroj na hudební kroužek, není-li možné jej zapůjčit).
- Nepřihlíží se k tomu, zda se Vám věc v nejlevnějším možném provedení líbí.
- Výši dávky musí úřad práce stanovit tak, abyste náklad s pomocí dávky zvládli zcela uhradit ze svých zdrojů.
- Úřad by Vás neměl vést k nákupu věci na splátky, pokud jediným příjmem Vaší rodiny jsou opakované dávky pomoci v hmotné nouzi.
- **Maximálně** může rodina (bez ohledu na počet dětí) v **jednom kalendářním roce** dostat celkem desetinásobek částky životního minima jednotlivce (**48 600 Kč**).

Úřad práce může v rozhodnutí o přiznání mimořádné okamžité pomoci stanovit lhůtu, ve které musíte **náкуп věci doložit**. Když to neuděláte, riskujete, že dávku budete muset vrátit.

Nárok na mimořádnou okamžitou pomoc nevzniká přímo ze zákona

Nárok na dávku vzniká až jejím přiznáním. Pokud však jsou splněny podmínky stanovené zákonem pro její poskytnutí, měl by Vám ji úřad práce přiznat. Jinak musí v odůvodnění rozhodnutí jasně popsat, proč dávku v konkrétním případě nepřiznal.

Mohu tuto dávku dostat, i když nepobírám opakované dávky?

Ano, tuto dávku lze přiznat nejen příjemcům příspěvku na živobytí, doplatku na bydlení nebo superdávky (která je nahrazuje), ale i lidem, kteří podmínky nároku na opakované dávky nesplňují.

Jak mám o dávku požádat?

Vyplníte formulář. Můžete to udělat [on-line](#) nebo si ho [stáhnout](#) ze stránek Ministerstva práce a sociálních věcí [mpsv.cz](#). Také ho dostanete na každém úřadu práce.

Ve formuláři **zadejte**, že žádáte o **typ** mimořádné okamžité pomoci „*Nezbytné nebo odůvodněné náklady (vzdělání)*“.

Přiložte doklady – pracovníci úřadu práce Vám řeknou, které. Většinou budete k vyřízení dávky potřebovat občanský průkaz, doklady o příjmech a doklady o nákladech.

Jak mohu žádost předat úřadu práce?

- **elektronicky:**
  - [on-line](#) vyplníte a odešlete formulář (potřebujete identitu občana, např. Bankovní identitu, eObčanku a podobně)
  - **e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem**
  - **do datové schránky** úřadu práce
- **osobně:**
  - **úředníkovi/úřednici** u přepážky úřadu práce
  - **na podatelně** úřadu práce (či vhozením do schránky určené pro příjem písemností)
- **poštou**
- **jinak**, třeba faxem nebo e-mailem bez elektronického podpisu – takovou žádost ale musíte **do 5 dnů znovu podat (potvrdit)** některým z ostatních způsobů.

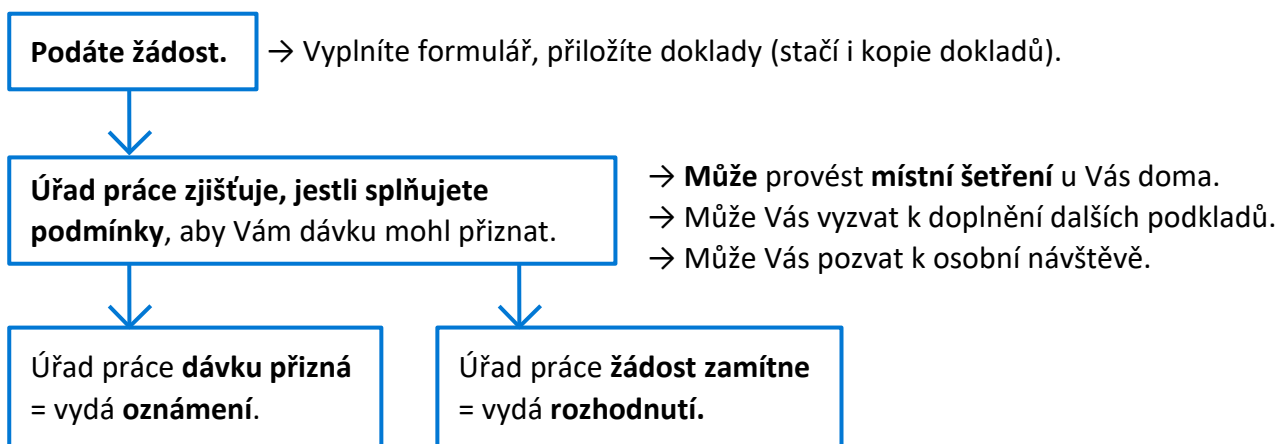
Co když mou žádost na úřadu práce odmítli přijmout?

Pokud úředník/úřednice na přepážce **odmítne Vaši žádost převzít**, požádejte o přivolání vedoucí/ho a trvejte na sepsání úředního záznamu o odmítnutí přijetí žádosti. Nebo žádost podejte jinak (třeba na podatelnu nebo poštou).

Úředník/úřednice **musejí přijmout i neúplnou žádost**. Musejí Vám říct, co přesně v žádosti chybí, a určit, do kdy musíte žádost doplnit.

Neberte žádost zpět a trvejte na tom, aby o ní úřad práce rozhodl, i když Vás úředník/úřednice v průběhu řízení přesvědčují, abyste to udělali.

Jak probíhá řízení o dávce?

Jak dlouho řízení trvá?

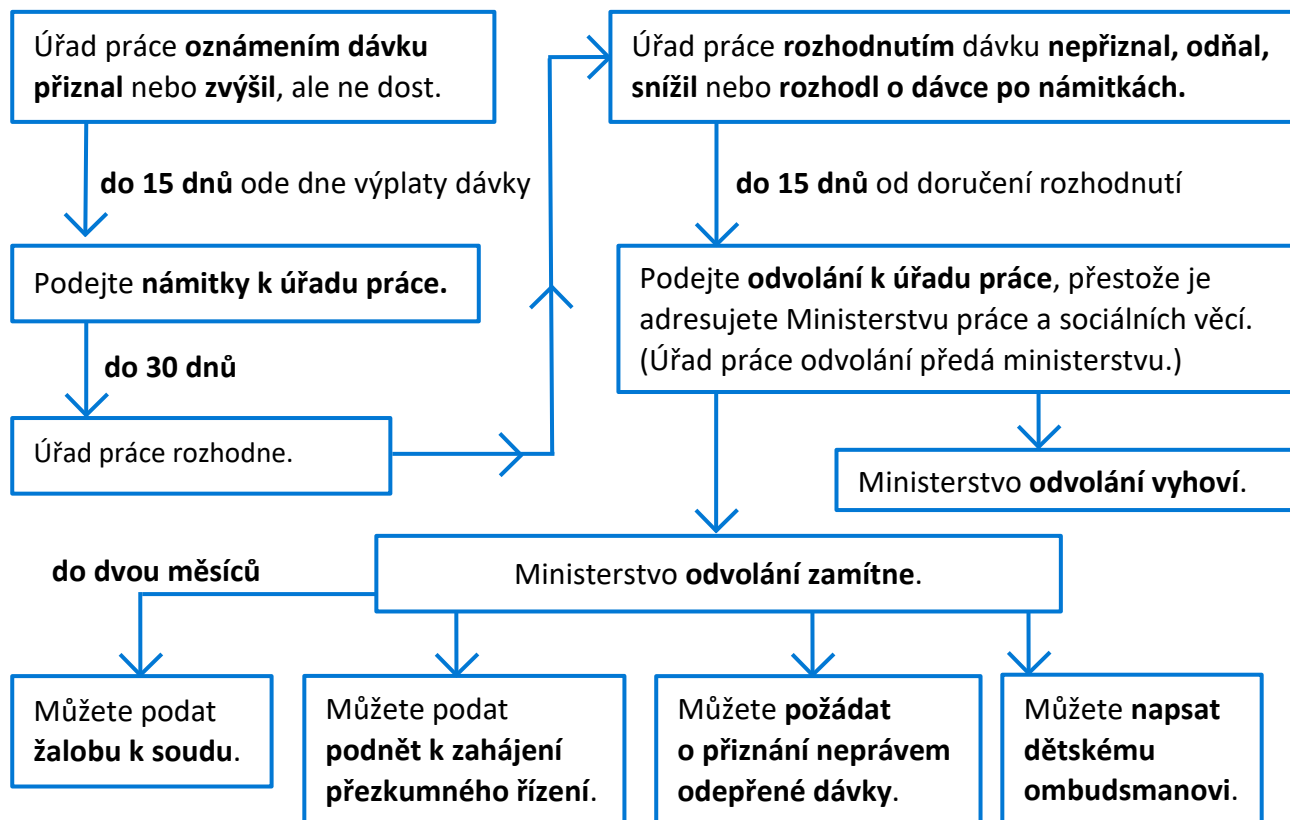
O žádosti o **mimořádnou okamžitou pomoc** úřad práce rozhodne **bez zbytečného odkladu**.

Co mohu dělat, pokud úřad práce o mé žádosti dosud nerozhodl?

Požádejte písemně Ministerstvo práce a sociálních věcí, aby přijalo **opatření proti nečinnosti úřadu práce**. Můžete využít formulář [Opatření proti nečinnosti úřadu](#).

Pokud to nepomůže, můžete napsat **dětskému ombudsmanovi**. Přiložte korespondenci s úřadem práce a ministerstvem.

Nesouhlasím s rozhodnutím úřadu práce, co mám dělat?

Nesouhlasím ani s rozhodnutím o odvolání, co mám dělat?

Máte čtyři možnosti, všechny bezplatné:

- **Podejte žalobu** ke krajskému soudu, v jehož obvodu máte bydliště, a to nejpozději **do dvou měsíců** od obdržení rozhodnutí o odvolání.
Více v letáku [Soudní ochrana proti správním orgánům](#).
- **Podejte podnět k zahájení přezkumného řízení** ministrovi/ministryni práce a sociálních věcí. Udělejte to co nejdříve, protože přezkum nelze nařídit po uplynutí jednoho roku od právní moci rozhodnutí (lhůta neplatí, pokud jste včas podali žalobu k soudu).
- **Požádejte úřad práce o přiznání neprávem odepřené dávky.**

Žádost o neprávem odepřenou dávku můžete podat nejvýše 3 roky nazpět.

Napište dětskému ombudsmanovi.

Dětský ombudsman na rozdíl od soudů nebo ministra nemůže zrušit rozhodnutí o odvolání.

Více v letáku [Dětský ombudsman](#).